

УДК 378.147

ВПЛИВ ТА СПОСОБИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВНЗ

Студ. Н.П. Петрук, гр. БПТ-12
Наук. керівник доц. О.М. Внукова
Київський національний університет технологій та дизайну

Зміни, що відбуваються останнім часом у системі освіти, передбачають глибоку перебудову всіх сторін життєдіяльності вищих навчальних закладів. Головними засадами реформи є гуманізація та демократизація освіти, за умови гуманізації стилю людських стосунків у головній ланці педагогічного процесу – системі «педагог-студент». Проблема педагогічної взаємодії останнім часом все більш цікавить дослідників. Проблемою розробки ідеї педагогічної взаємодії займалися О. Киричук, В. Ляудіс, Л. Велитченко, М. Камінська та інші. Найважливішим завданням реформи вищої освіти на сьогодні є перебудова взаємодії між педагогом і студентами.

Нашою метою було дослідження комунікативних аспектів у системі вищої освіти, а також визначення психологічних особливостей міжособистісної взаємодії викладачів і студентів. У дослідженні ми виконали такі завдання: провести літературний огляд з питання педагогічної взаємодії та розглянути поняття «педагогічної взаємодії» та «педагогічного спілкування»; розглянути способи та стилі педагогічної взаємодії та правила педагогічного спілкування у взаємодії педагога та студента; дослідити особливості педагогічної взаємодії у дистанційній формі навчання та відмінності від класичної форми.

Ми дійшли висновків, що педагогічна взаємодія у вищому навчальному закладі – це узгоджена діяльність педагога та студента, спрямована на досягнення спільних цілей навчально-виховного процесу. Учасниками комунікації у ВНЗ є викладачі і студенти. Людські взаємини в навчальному процесі повинні будуватися на суб'єктній основі, коли обидві сторони спілкуються як рівноправні. За дотримання цієї умови встановлюється не міжролевий контакт «викладач – студент», а міжособистісний, у результаті якого і виникає діалог, а значить, створюється оптимальна база для позитивних змін у пізнавальній, емоційній, поведінковій сферах кожного з учасників спілкування. Таке спілкування між цими суб'єктами в системі вищої школи створює найкращі умови для розвитку творчого характеру діяльності студента, для формування його особистості, забезпечує сприятливий психологічний клімат і попереджує створення психологічних бар'єрів у процесі спілкування загалом.

Міжособистісна взаємодія – це інструментальний та технологічний бік спілкування, які спрямовані на співвідношення цілей кожної зі сторін й організацію їхнього досягнення в процесі спілкування. Для успішної взаємодії, педагог навчається разом зі студентами, що сприяє професійному та особистому удосконаленню. Особа викладача впливає на студентів, коли вони самі розкриваються йому як особистості.

Педагогічне спілкування спрямоване не тільки на саму взаємодію з метою особистісного розвитку, але й на те, що є основним для самої педагогічної системи – на організацію освоєння навчальних знань і формувань на цій основі вмінь студента.

Результатом навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі є визначення характеру взаємодії між студентами й викладачами та організації спілкування між ними. При цьому викладач вищої школи є основною ланкою в системі формування особистості фахівця. Викладач здійснює вплив на студентів не лише змістом своїх лекцій та інших навчальних занять, але й своєю особистістю, поведінкою, звичками, манерами, своїм ставленням до справи, науки, інших людей і насамперед до студентів. Педагогічне спілкування передбачає високу загальну культуру педагога.